

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/301/2019
Identifikačné číslo spisu: 4615202424
Dátum vydania rozhodnutia: 27.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4615202424.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. N. bývajúceho vo S. G., C. XX, zastúpeného advokátskou spoločnosťou Mgr. Peter Serina, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Poľnohospodárska 10, IČO: 36 858 510, proti žalovaným 1/ O. R., bývajúcej vo S., H. XXXX/X, 2/ Poľnohospodárskemu družstvu Horné Obdokovce, so sídlom v Horných Obdokovciach, Horné Obdokovce 31, IČO: 00 205 150, zastúpenému advokátskou spoločnosťou advokátska kancelária agner & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Špitálska 10, IČO: 36 722 758, o určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/164/2015, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/86/2018 zo 7. mája 2019, takto

rozhodol:

D o v o l a n i e o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. januára 2018 č. k. 6C/164/2015-290 zamietol žalobu a žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že porušením povinnosti žalovanej 1 ako povinnej oprávneného žalobcu v exekučnom konaní vedenom Exekučným úradom JUDr. Daniely Mihálovej - Regináčovej, sp. zn. EX 3927/2012, vyplývajúcej zo všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie podľa § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, ktoré jej bolo riadne doručené (nenakladať so svojím majetkom, nakoľko to zakazuje exekučný zákon, s výnimkou splnenia dlhu oprávnenému) Občiansky zákonník spája výslovne odporovateľnosť právny úkonom podľa § 42a a § 42b. Žalobca preto nemôže mať naliehavý právny záujem na určení, že právny úkon, kúpna zmluva zo 23. mája 2014 (ďalej len „kúpna zmluva“), ktorou žalovaná 1/ previedla svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam na žalovaného v 2/ v čase, keď jej majetok bol zaťažený exekučným konaním, je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) konajúci o odvolaní žalobcu a žalovaného 2/, rozsudkom zo 7. mája 2019 sp. zn. 12Co/86/2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že určil, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 23. mája 2014 medzi predávajúcou O. R., rod. D., narodenou X. M. XXXX, bytom O., t. č. H. 1, S., občiankou SR, a kupujúcim Poľnohospodárskym družstvom Horné Obdokovce, IČO: 00 205 150, Horné Obdokovce 31, na základe ktorej predávajúca predala kupujúcemu nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území C. P., obec C. P., okres Topoľčany, vedené na katastrálnom odbore Okresného úradu Topoľčany na LV XXXX ako: pozemok registra E KN parcelné číslo XXX/X - orná pôda o výmere 29843 m² a pozemok registra E KN parcelné číslo XXX/X - orná pôda o výmere 20091 m², v podiele 1-ice, je neplatná.

2.1 Zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie a aj z vlastného zistenia nadobudnutého zopakovaním dokazovania oboznámením listinných dôkazov na pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Uviedol, že súdny exekútor nezistil v priebehu exekučného konania, že by žalovaná 1/ bola vedená ako vlastníčka nehnuteľností, preto v tomto smere ani nemohol byť vydaný exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti. Ani samotná žalovaná 1/ o svojom vlastníctve v čase začatia exekúcie nevedela, pretože ho nadobudla ako maloletá v dedičskom konaní, v ktorom bola zastúpená zákonným zástupcom. Dozvedela sa o tom až na podnet žalovaného 2/, ktorý túto skutočnosť sám zistil a mienil od nej jej spoluvlastnícky podiel 1-ice odkúpiť. Stále v tom čase však platil súdnym exekútorom vydaný zákaz povinnej, aby odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie nakladala so svojím majetkom, ktorý podľa ustanovení tohto zákona podlieha exekúcii, a to s ohľadom na znenie zákona - okrem nakladania za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, jej príslušenstva a trov exekúcie v hotovosti alebo bezhotovostným prevodom z účtu v banke. Žalovaná to nerešpektovala a s ohľadom na zlé vzťahy so žalobcom ako oprávneným v exekučnom konaní si kúpnu cenu ponechala a podľa jej tvrdenia peniaze darovala deťom. Následne bola trestne stíhaná a aj odsúdená pre trestný čin poškodzovania veriteľa (žalobcu) tak, ako to konštatoval aj súd prvej inštancie. Konštatoval, že právny úkon kúpnej zmluvy je pre rozpor so zákonom a jeho obchádzanie absolútne neplatný a navyše tento záver podporuje aj skutočnosť, že žalovaná 2/ uzavretím kúpnej zmluvy spáchala trestný čin s úmyslom ukrátiť veriteľa. Z uvedeného skutkového stavu vyvodil záver, že účelom, pre ktorý bol úkon medzi žalovanými 1/, 2/ vykonaný, bolo obchádzanie zákona žalovanou 1/, konkrétne ustanovení Exekučného poriadku, spočívajúce v nemožnosti uspokojiť pohľadávku veriteľa z majetku povinnej, žalovanej 1/, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy so žalovaným 2/. Daný právny úkon bol trestným rozkazom považovaný za spáchanie trestného činu poškodzovanie veriteľa a žalovaná 1/ bola preň aj odsúdená.

2.2 Pri danosti naliehavého právneho záujmu bolo potrebné podľa názoru odvolacieho súdu konštatovať, že žaloba žalobcu, ktorá bola opretá o ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, bola podaná opodstatnene. Odvolací súd nepovažoval vzhľadom na výsledky dokazovania v tejto veci za relevantné odkázať žalobcu výlučne na postup podľa § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka o odporovateľnosti právneho úkonu, keď v takom prípade by navyše na žalobcovi spočívalo aj dôkazné bremeno preukázania vedomosti nadobúdateľa o úmysle predávajúcej ukrátiť veriteľa.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania žalovaný 2/ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/107/2007). Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V dovolaní namietal, že odvolací súd sa nesprávne odkláňa od záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/107/2007 (o ktoré oprel svoje rozhodnutie súd prvoinštančný) z dôvodu, že v čase prijatia tohto rozsudku dovolacieho súdu malo platiť iné znenie § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku než v čase, kedy bolo vydané upovedomenie so zákazom nakladania v predmetnom exekučnom konaní vedenom proti žalovanej 1/. Predmetný dodatok „... okrem nakladania za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, jej príslušenstva a trov exekúcie v hotovosti alebo

bezhotovostným prevodom z účtu v banke.", na ktorý poukazuje odvolací súd v napadnutom rozsudku, a ktorý bol do tohto ustanovenia Exekučného poriadku doplnený novelizačným zákonom č. 384/2008 Z. z., účinným od 15. októbra 2008, však nijakým zásadným spôsobom nezhoršuje postavenie povinného v tom zmysle, že by jeho dispozičné úkony s majetkom po doručení všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie museli znamenať absolútnu neplatnosť týchto dispozičných úkonov. Znenie tohto ustanovenia za ktorého účinnosti rozhodoval dovolací súd pri rozsudku sp. zn. 4Cdo/107/2007, predstavovalo v podstate generálny príkaz pre povinného akokoľvek nakladať so svojím majetkom po čase doručenia všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie a tento bol práve naopak zmenený doplneným dodatkom do ustanovenia § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku na základe uvedeného novelizačného zákona, účinného od 15. októbra 2008. Odvolací súd bližšie nevysvetľuje v čom podľa jeho názoru spočíva rozdielna aplikácia § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku po zmene jeho znenia oproti aplikácii tohto istého ustanovenia za znenia účinného v čase rozhodovania dovolacieho súdu a vydania rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/107/2007. Odvolací súd tak nesprávne interpretoval ustanovenie § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku, nakoľko zmena jeho znenia nemala žiaden vplyv na posúdenie právnej otázky, či porušenie inhibítoria zo strany povinného v tejto fáze exekúcie (a za skutkových okolností zistených v tomto súdnom konaní) má za následok neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka alebo prináša veriteľovi právo iba odporovať príslušné úkony v zmysle § 42a a 42b Občianskeho zákonníka, ako to uvádza aj dovolací súd v rozsudku sp. zn. 4Cdo/107/2007.

3.2. Dovolateľ predstrel i výhrady nesprávnej aplikácie § 39 Občianskeho zákonníka odvolacím súdom, podľa ktorého zákonného ustanovenia posúdil kúpnu zmluvu za (absolútne) neplatnú z dôvodu, že svojím účelom obchádza zákon (konkrétne ustanovenia Exekučného poriadku), ktoré obchádzanie spočíva v znemožnení uspokojiť pohľadávku žalobcu z majetku žalovanej 1/, ktorý majetok bol predmetom kúpnej zmluvy. V tejto súvislosti žalovaný 2/ spochybňuje i odkaz dovolacieho súdu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/106/2012, v ktorom dovolací súd podľa neho vychádza zo zásadne odlišných skutkových okolností, čo znamená, že sa závery z tohto rozhodnutia dovolacieho súdu nemôžu aplikovať na danú vec. Zdôraznil tiež, že je potrebné rozlíšiť účel posudzovaného právneho úkonu i z pohľadu motivácie druhej zmluvnej strany - nadobúdateľa. Dôvodil, že ako žalovaný 2/ nemohol mať žiadny racionálny dôvod k tomu, aby urobil právny úkon kúpnej zmluvy za účelom obchádzania zákona a takáto motivácia z jeho strany nevyplýva ani z vykonaného dokazovania. Skonštatoval, že žalovaná 1/ urobila úkon smerujúci k ukráteniu žalobcu až tým, že zaplatenú kúpnu cenu ani len čiastočne nepoužila na zaplatenie pohľadávky žalobcu. Doplnil, že ani žalobca svoj žalobný návrh nezaložil na tvrdení, že kúpna zmluva je absolútne neplatná z dôvodu obchádzania zákona, ale na tom, že sa prieči dobrým mravom keďže jej uzavretím mal byť spáchaný trestný čin.

4. Žalovaná 1/ navrhla dovolanie ako neprípustné zamietnuť.

5. Dovolateľ vo vyjadrení z 27. novembra 2019 skonštatoval, že rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky „Či prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam v danej fáze exekučného konania znamená absolútnu neplatnosť právneho úkonu prevodu, alebo len možnosť veriteľa odporovať tento právny úkon prevodu?“.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), vychádzajúc z argumentácie žalovaného 2/, nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. f/ CSP).

8. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvostupňového či odvolacieho súdu ako tretej inštancie prebiehajúceho súdneho sporu. Úloha dovolacieho súdu spočíva v náprave najzávažnejších procesných pochybení resp. v riešení otázok zásadného právneho významu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

10. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaný 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

15. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Relevanciu podľa tohto ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

16. Odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) ako dôvod prípustnosti dovolania sa „viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky" (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1382).

17. Dovolateľ, zastúpený advokátom, v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP poukazuje na právny názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/107/2007 a tam uvedený výklad § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku, podľa ktorého porušenie inhibítoria zo strany povinného t. j. akokoľvek nakladať so svojím majetkom po čase doručenia všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie nemá za následok neplatnosť právneho úkonu povinného, ktorým tento zákaz porušil, ale prináša veriteľovi iba právo odporovať príslušné úkony v zmysle § 42a a 42b Občianskeho zákonníka. Vo väzbe na uvedené dovolateľ tvrdí, že odvolací súd sa nesprávne odkláňa od uvedených záverov, (o ktoré inak správne oprel svoje rozhodnutie súd prvoinštančný) z dôvodu, že v čase prijatia tohto rozsudku dovolacieho súdu malo platiť iné znenie § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku než v čase, kedy bolo vydané upovedomenie so zákazom nakladania v exekučnom konaní vedenom proti žalovanej 1/, konkrétne s dodatkom, podľa ktorého sa zákaz nevzťahuje na nakladanie za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, ktorý bol do tohto ustanovenia doplnený až zákonom č. 384/2008 Z. z., účinným od 15. októbra 2008, čo však podľa dovolateľa nijakým zásadným spôsobom nezhoršuje postavenie povinného v tom zmysle, že by jeho dispozičné úkony s majetkom po doručení všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie museli znamenať absolútnu neplatnosť týchto dispozičných úkonov. Podľa dovolateľa odvolací súd bližšie nevysvetľuje v čom podľa jeho názoru spočíva rozdielna aplikácia § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku po zmene jeho znenia oproti aplikácii tohto istého ustanovenia za znenia účinného v čase rozhodovania dovolacieho súdu a vydania jeho rozsudku sp. zn. 4Cdo/107/2007 (R47/2009, Zbierka rozhodnutí Najvyššieho súdu, 5/2009).

17.1. Namietaná právna otázka môže vyplynúť z textu dovolania a nemusí byť formálne vymedzená v jeho konkrétnej časti. Dovolací súd sa má pokúsiť autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale na druhej strane nedotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať", čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (I. ÚS 336/2019, IV. 443/2020).

17.2. Z dovolania je zrejmé, že dovolateľ za rozhodnú právnu otázku, od ktorej riešenia najvyšším súdom vo veci sp. zn. 4Cdo/107/2007 sa mal odvolací súd neprípustne odkloniť, a od posúdenia ktorej podľa neho záviselo napadnuté rozhodnutie považuje otázku, či prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam žalovanou 1/ po čase doručenia jej všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie znamená absolútnu neplatnosť právneho úkonu prevodu, alebo len možnosť veriteľa (žalobcu) odporovať tento právny úkon prevodu (napokon takto otázku sformuloval dovolateľ vo svojom vyjadrení z 27. novembra 2019, ktorým reagoval na vyjadrenie žalobcu k dovolaniu) a to bez ohľadu na zmenu znenia § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku jeho doplnením účinným od 15.10.2008 „...okrem nakladania za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, jej príslušenstva a trov exekúcie v hotovosti alebo bezhotovostným prevodom z účtu v banke."

17.3. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

17.4. V posudzovanom prípade odvolací súd dovolaním napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že určil spornú kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom a pre obchádzanie zákona žalovanou 1/ (ustanovení Exekučného poriadku), spočívajúce v nemožnosti uspokojiť pohľadávku veriteľa - žalobcu z majetku povinnej - žalovanej 1/, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej so žalovaným 2/, pričom daný právny

úkon bol trestným rozkazom považovaný za spáchanie trestného činu poškodzovanie veriteľa a žalovaná 1/ bola preň aj odsúdená. Odvolací súd zdôraznil, že žalovaná v čase platnosti súdnym exekútorom jej vydanom zákazu nakladať so svojim majetkom, ktorý podliehal exekúcii vedenej voči nej v prospech žalobcu, previedla svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach na žalovaného 2/ spornou kúpnu zmluvou a kúpnu cenu si ponechala a podľa jej tvrdení peniaze darovala deťom, ktoré konanie žalovanej 1/ ako poškodzovanie veriteľa posúdil odvolací súd za konanie v rozpore so zákonom a jeho obchádzanie (Exekučného poriadku), spočívajúce v nemožnosti uspokojiť pohľadávku veriteľa - žalobcu z jej majetku, za ktoré konanie bola žalovaná i trestné stíhaná a odsúdená za spáchanie úmyselného trestného činu ukracovanie veriteľa (pozri ods. 23 a 24 odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu).

17.5. Podstatou výhrady dovolateľa je tvrdý odklon odvolacieho súdu pri právnom posúdení danej veci od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/107/2007, podľa ktorého porušenie inhibítoria zo strany povinného t. j. akokoľvek nakladať so svojim majetkom po čase doručenia všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie nemá za následok neplatnosť právneho úkonu povinného, ktorým tento zákaz porušil, ale prináša veriteľovi iba právo odporovať príslušné úkony v zmysle § 42a a 42b Občianskeho zákonníka. Odvolací súd však nezaložil svoje rozhodnutie o neplatnosti kúpnej zmluvy pre porušenie inhibítoria žalovanou 1/, ale pre rozpor so zákonom, resp. jeho obchádzanie, konkrétne pre trestný čin spáchaný žalovanou 1/ s úmyslom ukrátiť žalobcu ako veriteľa, ponechaním si kúpnej ceny s následným darovaním peňazí deťom žalovanej 1/, namiesto uspokojenia žalobcu.

17.6. Možno preto uzavrieť, že žalovaným 2/ v dovolaní nastolená otázka súvisiaca s právnymi následkami porušenia inhibítoria uzatvorením spornej zmluvy a to i v kontexte zmeny znenia ustanovenia § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku, nebola ústrednou a rozhodnou právnou otázkou od vyriešenia ktorej záviselo odvolacie rozhodnutie.

18. Z ostatnej dovolacej argumentácie žalovaného (pozri ods. 4 bod 4.2.) je možné vyvodiť už len prostý nesúhlas s právnym posúdením veci odvolacím súdom i keď žalovaný 2/ i danú časť dovolania formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a vo vzťahu k danej argumentácii právnou otázkou zásadného významu, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, neformuluje a táto z textu ani nevyplýva.

18.1. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že povinnosť vymedziť právnú otázku ukladá dovolateľovi zákonodarca.

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že otázka nastolená žalovaným 2/ v dovolaní (ods. 17 bod 17.2) nemá v okolnostiach daného sporu (a tohto dovolacieho konania) znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP; v dôsledku čoho prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. V ostatnom namietanom bolo dovolanie najvyšším súdom vecne nepreskúmateľné, keďže žalovaný 2/ neformuloval právnú otázku, od ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd preto dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

20. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.